

Styrdokument

Tillgänglighetsplan

Dokumenttyp	Plan
Nämnd	Kommunstyrelsen
Förvaltning	Kommunkansliet
Antagen	Kommunfullmäktige 2018-12-10
Paragraf	Kf § 53/2018
Ansvar	Kanslichef

Tillgänglighetsplan 2019-2022

Kävlinge kommun

Antagen av kommunfullmäktige § 53/2018, 2018-12-10

Innehållsförteckning

Inledning och syfte	3
Syfte	3
Upplägg.....	3
Omfattning.....	4
Uppföljning.....	4
Kommunens mål	4
Nationella mål.....	4
Nytt nationellt mål för funktionshinderpolitiken.....	5
Definitioner	5
Områden	6
Information och kommunikation.....	6
Förskola och skola	7
Kultur och fritid	8
Bostad	9
Tillgänglighet offentlig miljö	10
Arbete och sysselsättning.....	11
Källor	12

Inledning och syfte

Medborgare i kommunen ska behandlas jämlikt. Det betyder att alla har rätt till en god service. För att möjliggöra delaktighet på lika villkor behöver verksamheter inom kommunen bidra till att utjämna skillnader i levnadsvillkor. Att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning är ett viktigt led i det arbetet.

Arbetet med tillgänglighet är alla verksamheters ansvar och kräver kontinuerligt ökad kunskap och utbildning för att utveckla och genomföra ett bra tillgänglighetsarbete. Genom samordnade insatser och prioritering av tillgänglighetsfrågor arbetar Kävlinge kommun med att alla medborgare ska känna sig respekterade och ges förutsättningar att må bra.

Tillgänglighet innebär att alla själva ska kunna ta sig fram och klara sig i sin omgivande miljö. God tillgänglighet är en förutsättning för att alla människor ska kunna delta i samhällslivet på jämlika villkor. Utgångspunkten för tillgänglighetsarbetet är Kävlinge kommuns värdegrund; öppenhet, engagemang och utveckling.

Syfte

Tillgänglighetsplanen ska vara ett styrdokument som kommunstyrelsen och nämnderna använder som underlag till mål, budget och verksamhetsplaner.

Syftet med tillgänglighetsplanen är att med utgångspunkt i FN:s standardregler:

- verka för att alla människor med funktionsnedsättning får samma möjligheter som andra till full delaktighet och jämlikhet,
- införliva tillgänglighetsperspektivet inom alla områden, så att tillgänglighetspolitiska åtgärder integreras i samhällsplaneringen och vägs in från början vid all kommunal planering,
- undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättning att bli fullt delaktiga i samhällslivet.

Upplägg

De övergripande ambitionerna i tillgänglighetsplanen är det kommunen avser uppnå för att öka tillgängligheten och delaktigheten i Kävlinge. Kvinnor, barn och äldre är en särskilt utsatt grupp bland personer med funktionsvariationer, vilket konstateras och erkänns i FN-konventionen. Därför ska perspektiven kring barn, äldre och jämställdhet särskilt präglade alla delar av Kävlinge kommuns tillgänglighetsarbete.

Planen är indelad i följande rubriker för att möjliggöra specificerade ambitionsnivåer under respektive område.

- Information och kommunikation
- Förskola och skola
- Kultur och fritid
- Bostad och fysisk miljö
- Trafikmiljö och kommunikationer
- Arbete och sysselsättning

Omfattning

Planen gäller för Kävlinge kommuns nämnder och verksamheter under mandatperioden 2019-2022. Kommunstyrelsen är dokumentansvarig.

Uppföljning

Uppföljning av tillgänglighetsplanen skall göras vartannat år av respektive nämnd och rapporteras till kommunstyrelsen.

Dokumentation av uppföljningarna ska också skickas till organisationerna inom funktionshinderrörelsen verksamma i Kävlinge.

Kommunens mål

Kommunfullmäktige antar mål för verksamheten. Dessa mål bryts ner i verksamhetsplaner där nämndmål och aktiviteter anger hur nämnderna arbetar för att uppnå de övergripande målen.

Tillgänglighetsplanen antas av kommunfullmäktige med kommunens övergripande ambitionsnivå. Även denna kommer att beaktas i verksamhetsplaner. Här anger nämnderna vad de planerar att göra för att uppnå fullmäktiges ambitionsnivå.

Uppföljning kan på så sätt genomföras och följas liksom för övrig verksamhet i beslutsstödssystemet Hypergene

Nationella mål

Funktionshinderspolitiken utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har funnits sedan 2006. Den förkortas ofta CRPD efter det engelska namnet *Convention on the Rights of Persons with Disabilities*. Konventionen trädde i kraft i Sverige 2009, vilket innebär att Sverige har åtagit sig att förverkliga den i sin helhet.

Regeringen är ansvarig för att regelbundet rapportera till konventionens övervakningskommitté inom FN som sedan utfärdar rekommendationer till Sverige. Konventionen har till syfte att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Den skapar inte i sig några nya rättigheter.

Konventionen fokuserar på icke-diskriminering och listar åtgärder som krävs för att personer med funktionsnedsättning skall kunna åtnjuta såväl medborgerliga och politiska som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Nytt nationellt mål för funktionshinderpolitiken

Riksdagen fattade i november 2017 beslut om ett nytt nationellt mål för funktionshinderpolitiken och en ny inriktning för genomförandet av funktionshinderpolitiken. Prop. 2016/17:188 Nationellt mål och inriktning för funktionshinderpolitiken.

Målet för funktionshinderpolitiken

Det nationella målet för funktionshinderpolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och att barnrättsperspektivet uppmärksammas

För att nå det nationella målet inriktas genomförandet av funktionshinderpolitiken mot de fyra områdena:

- Principen om universell utformning
- Befintliga brister i tillgängligheten
- Individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- Att förebygga och motverka diskriminering

Från och med 1 januari 2015 infördes bristande tillgänglighet som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen (2008:567). Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att man inte har vidtagit skäligen åtgärder för tillgänglighet för att personen i fråga ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Definitioner

Nedanstående definitioner är hämtade och sammanställda av Myndigheten för delaktighet.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning beskriver nedsättning av funktionsförmåga, som kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell, enligt Socialstyrelsens termbank. Funktionsnedsättning innefattar många olika variationer i mänskliga förmågor och funktioner. Det kan handla om:

- nedsatt rörelseförmåga
- nedsatt syn
- nedsatt hörsel, dövhet, dövblindhet samt nedsatt röst- och talfunktion
- nedsatt kognitiv förmåga
- besvär i andningsorgan, allergier eller överkänslighet
- andra nedsättningar och variationer i funktionsförmåga

Funktionshinder

Funktionshinder är en begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. En person kan inte ha ett funktionshinder, utan det är något som uppstår i samspel mellan en person med funktionsnedsättning och olika typer av hinder i miljöer.

Områden

Information och kommunikation

Tillgänglig information handlar om att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att kommunicera, möjliggöra delaktighet och ta del av kommunens information via tryckta medier, telefon, webb, film och möten.

Skriftlig information

Enligt språklagen ska myndigheter skriva på ett vårdat, enkelt och begripligt språk. Texterna ska vara logiskt uppbyggda med sammanfattningar och ordförklaringar. Formgivningen ska underlätta läsningen.

Tillgänglig webbplats och e-tjänster

Kommunens webbplats ska uppfylla internationell standard och strukturen ska vara tydlig och överskådlig, texten lätt att läsa och anpassad för mediet. Grundläggande information om kommunen ska finnas i vissa alternativa format.

Utveckling

I takt med att kommunens kommunikation och tjänster digitaliseras är det av stor vikt att tillgänglighetsperspektivet säkerställs. Digitaliseringen skapar även nya möjligheter som i möjligaste mån ska tillvaratas för att ytterligare öka tillgänglighet och deltagande på lika villkor. Välfärdsteknik är digital teknik som gör det möjligt för personer med funktionsnedsättning att bli mer delaktiga, självständiga, aktiva och trygga. Arbetet med välfärdsteknik ska alltid utgå från användarnas behov och utgå ifrån universell utformning.

AMBITION:

- Alla ska kunna få information och kunna kommunicera utifrån sina förutsättningar.
- Välfärdsteknik och digitalisering ska utvecklas för att öka tillgänglighet till information och möjliggöra ökad delaktighet.

Förskola och skola

Ett aktivt tillgänglighetsarbete på skolor och förskolor är en förutsättning för att alla elever ska kunna delta i undervisningen på lika villkor, likaså för skolans personal och föräldrar som använder skolans lokaler.

All utbildning och skolverksamhet ska vara tillgänglig för alla enligt artikel 24 i *FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*. I artikel 9 i konventionen ställs krav på tillgänglighet när det gäller den fysiska miljön, tillgång till transporter och information och kommunikation.

Rätten till utbildning ska säkerställas genom inkludering, skälig anpassning och tillgång till stöd utifrån behov. Det handlar också om rätten till en kvalitativ och inkluderande utbildning för alla. All skolverksamhet ska vara tillgänglig för alla, utan diskriminering varför det är viktigt att utveckla inkluderande lärmiljöer som kan möta behoven hos barn och elever med funktionsnedsättningar.

Förskola och skola utgör en stor del av vardagen för barn och ungdomar. Det ger personalen stora möjligheter att tidigt upptäcka behov och ge insatser till elever med funktionsnedsättningar. Genom att utveckla och samordna insatser mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst kan fler barn och unga med funktionsnedsättningar få stöd och hjälp efter behov. För de barn som är föremål för placering av socialtjänst eller placeras i särskola ska det finnas tydliga regler, rutiner och kontinuerlig uppföljning.

AMBITION:

- Alla ska kunna delta kommunens skolverksamheter utifrån sina egna förutsättningar och få det stöd som behövs.
- Skolans personal ska erbjudas kontinuerlig fortbildning för att öka deras förståelse för och kompetens i tillgänglighetsfrågor

Kultur och fritid

Kommunen ansvarar för fritidsverksamhet på exempelvis bibliotek, badhus, idrotts- och motionsanläggningar. Inom kommunen finns också fritidsaktiviteter som är riktade mot grupper med olika former av funktionsnedsättningar. Utöver det är det i stor utsträckning föreningslivet som står för mycket av utbudet när det gäller idrott, kultur och nöjen.

För att alla ska kunna vara delaktiga är det en förutsättning att verksamheterna och lokalerna är tillgängliga och användbara för alla. Kunskapen om behov hos personer med funktionsnedsättning är viktig för förståelsen och bemötandet så att det ges god service och att alla känner sig välkomna.

Kommunen ska verka för att människor med funktionsnedsättning inkluderas i befintliga fritidsverksamheter samt vara öppen för om (fler) särskilda aktiviteter kan behöva utvecklas för att stärka identitet och självkänsla.

AMBITION:

- Alla ska ges förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig kulturliv, fritidsverksamhet, idrott och hälsofrämjande aktiviteter.
- Kunskapen om att arbeta med barn med funktionsnedsättning ska öka i berörda verksamheter.

Bostad

Enligt artikel 19 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska "personer med funktionsnedsättning ha möjlighet att välja sin bostadsort och var och med vem de vill leva på lika villkor som andra och inte vara tvungna att bo i särskilda boendeformer.

Det är väsentligt att tillgängligheten är god, inte enbart i bostäder, utan också i kringliggande miljö. Kontakten med andra människor ska inte begränsas av besvärliga trappor, otillgängliga entréer, lekplatser eller parkeringar.

För att kontinuerligt höja boendekvaliteten och minska framtida behov av bostadsanpassningsåtgärder ska tillgänglighetsperspektivet beaktas redan vid planering och byggande av nya bostäder. I de fall det är tillämpligt ska funktionshinderrörelsen rådfrågas.

Bostadsanpassningsbidrag

En ny lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag trädde i kraft den 1 juli 2018. Syftet med bidraget är att ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende. Lagen (som ursprungligen stiftades 1992) innebär att kommunerna har en skyldighet att lämna stöd till bostadsanpassning och även till återställning av lägenheter. Bidraget gäller enskilda personer.

Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden. Bidrag lämnas inte om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av landstinget eller kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen.

AMBITION:

- Alla ska ha och kunna leva i en bostad som är anpassad efter individens behov.
- Vid ny- och ombyggnad av offentliga bostäder samt vid planläggning ska tillgänglighetsaspekten beaktas och, när det är relevant, ska funktionshinderrörelsens synpunkter inhämtas.

Tillgänglighet offentlig miljö

Tillgänglighet i offentlig miljö innefattar byggnader, offentliga lokaler, gator, torg och kollektivtrafik. Tillgängligheten gäller både utformning av den fysiska miljön och installation av teknik för kommunikation och information. När man anlägger nya allmänna platser och områden ska de göras tillgängliga och användbara. Reglerna finns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader.

Belysning och färgsättning i offentliga miljöer/lokaler ska utformas så att personer med nedsatt orienteringsförmåga, om möjligt, lättare ska kunna orientera sig och använda lokalerna. Det är även viktigt att arbeta med ljuddämpande åtgärder, framförallt i bullriga miljöer.

Boverket har definierat vad som menas med *enkelt avhjälpta hinder*. Det betyder hinder som med hänsyn till nyttan av åtgärden och förutsättningarna på platsen kan anses rimliga att åtgärda. Bland annat nämns gator, vägar, torg, parker och andra allmänna platser, kännetecknade av att de är allmänt tillgängliga och avsedda för ett gemensamt behov. De ekonomiska konsekvenserna får inte bli orimligt stora för fastighetsägaren, lokalhållaren eller näringsidkaren.

Genom en hög ambitionsnivå när det gäller tillgänglighet i den offentliga miljön ska kommunen föregå med gott exempel samt uppmuntra och vara pådrivande när det gäller tillgängligheten till/hos andra aktörer.

AMBITION:

- Alla ska kunna förflytta sig, vistas i och ta del av den offentliga miljön, såväl inomhus som utomhus.
- Vid ny- och ombyggnad av offentlig miljö/lokaler samt vid planläggning ska tillgänglighetsaspekten beaktas och funktionshinderrörelsens synpunkter inhämtas.

Arbete och sysselsättning

Arbete är en viktig del i människors liv när det gäller möjlighet till försörjning, social gemenskap och personlig utveckling.

Artikel 27 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning handlar om arbete och sysselsättning och att diskriminering ska vara förbjudet i lag. Det innebär att en arbetsgivare aldrig kan neka anställning enbart på grund av att den sökande har en funktionsnedsättning. Rekryteringsprocessen ska vara öppen för alla, arbetsmiljön ska vara anpassad och arbetsvillkoren ska vara rättvisa.

Kommunen har i sin roll som arbetsgivare en viktig del i att arbeta för att personer med funktionsnedsättning ges möjligheter till anställning med en arbetsmiljö som är tillgänglig och anpassad. Ett hållbart och inkluderande arbetsliv präglad av mångfald och bredd är viktigt för att skapa varaktiga anställningar. Personer med funktionsnedsättning är en viktig resurs både i samhället och på arbetsmarknaden. Kompetensen hos alla behövs.

Kommunen ska även bidra till att personer som idag står utanför den reguljära arbetsmarknaden får en meningsfull sysselsättning.

AMBITION:

- Kommunen ska i sin roll som arbetsgivare skapa förutsättningar så att personer med funktionsnedsättning får lika möjligheter till anställning och sysselsättning utifrån sina egna förutsättningar.
- Kommunen ska tillhandahålla en väl fungerande och stimulerande daglig verksamhet för personer inom LSS.

Källor

- Funktionshinder och delaktighet - positionspapper, *SKL 2017*
- Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och fakultativt protokoll till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, *Konventionen är publicerad i publikationsserien Sveriges internationella överenskommelser SÖ 2008:26 (ISSN 1102-3716, utgiven av Utrikesdepartementet)*
- Mänskliga rättigheter på lokal och regional nivå, *SKL 2016*
- Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken, *Regeringens proposition 2016/17:188*